

2019. aasta prantsuse keele rahvusvaheliste DELF *scolaire* eksamite analüüs

Anu Lutsepp
Prantsuse keele peaspetsialist

Alates 2013. aastast korraldab SA Innove rahvusvaheliselt tunnustatud prantsuse keele DELF *scolaire* eksameid, mis on suunatud prantsuse keelt võõrkeelena õppijatele.

DELF *scolaire* eksamite sihtgrupp on põhikoolide ja gümnaasiumide õpilased. Õpilastel on võimalik valida A1-, A2-, B1- ja B2-taseme eksamite vahel, neist kahte viimast (B1- ja B2-taseme eksameid) tunnustatakse ühtlasi ka võõrkeele riigieksamina. DELF *scolaire* eksami tulemust võib kool soovi korral arvestada ka koolieksamina või selle osana.

Järgnevas analüüsis esitatakse 2019. aastal DELF *scolaire* eksamite (edaspidi DELF eksamid) üldandmed ja tulemused, tuues B1- ja B2-tasemete juures esile gümnaasiumilõpetajate eksamitulemused.

DELF eksamite lühikirjeldus

Tabel 1. DELF A1, A2, B1, B2 eksamite osad ja ajaline kestus

	Ülesannete lahendamiseks ette nähtud aeg minutites				Maksimaalne punktisumma kõikidel eksamitel
	DELF A1	DELF A2	DELF B1	DELF B2	
Kuulamine	20	25	25	30	25
Lugemine	30	30	35	60	25
Kirjutamine	30	45	45	60	25
Rääkimine	10* + 5-7	10* + 6-8	10* + 15	30*+ 20	25
Kokku					100 punkti

*ettevalmistusaeg

Kõik neli DELF eksamit koosnevad neljast võrdse kaaluga osast, millest igaüks annab 25 punkti ning ühele osaoskusele: kuulamine, lugemine, kirjutamine ja rääkimine. Kõigil eksamitel kehtivad samad soorituspiirid – eksam loetakse

sooritatuks kogutulemusega 50/100, kusjuures minimaalne tulemus igas eksamiosas on 5/25. Positiivse lõpptulemuse saamiseks ei tohi ühegi osaoskuse tulemus jääda alla viie punkti, isegi kui kogutulemus ületab 50/100. Eksaminandil, kelle kogutulemus on 57 punkti, kuid nt kuulamises jäi tulemuseks neli punkti, loetakse seega eksam mittesooritatuks. Sama kehtib eksaminandi kohta, kes puudub näiteks suuliselt eksamilt, ehkki teiste eksamiosade kogusumma ületaks lävendi. DELF eksamite lühikirjeldused asuvad SA Innove kodulehel riigieksamite materjalide all:

<https://www.innove.ee/eksamid-ja-testid/riigieksamid/riigieksamite-materjalid/>

2019. a DELF eksamitel osalenute üldandmed

2019. aastal **registreerus** DELF eksamitele kõigi tasemete peale kokku **556** 5.-12. klassi õpilast 20 koolist üle Eesti:

A1-tase: Tallinna Inglise Kolledž (33), Tallinna 21. Kool (26), Tallinna Laagna Gümnaasium (26), Tartu Descartes'i Kool (18), Rocca al Mare Kool (15), Miina Härma Gümnaasium (11), Ehte Humanitaargümnaasium (8), Tartu Erakool (5), Gustav Adolphi Gümnaasium (4), Tallinna Reaalkool (4).

A2-tase: Tallinna Inglise Kolledž (37), Gustav Adolphi Gümnaasium (35), Hugo Treffneri Gümnaasium (28), Ehte Humanitaargümnaasium (26), Rocca al Mare Kool (21), Tallinna 21. Kool (16), Tallinna Laagna Gümnaasium (16), Tartu Descartes'i Kool (16), Vanalinna Hariduskolleegium (14), Miina Härma Gümnaasium (7), Tallinna Euroopa Kool (7), Tallinna Reaalkool (5), Tartu Erakool (2), Pärnu Sütevaka (1), Tartu Katoliku Hariduskeskus (1).

B1-tase: Tallinna Prantsuse Lütseum (32), Gustav Adolphi Gümnaasium (26), Tallinna Euroopa Kool (10), Tallinna Inglise Kolledž (10), Rocca al Mare Kool (8), Ehte Humanitaargümnaasium (6), Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium (5), Hugo Treffneri Gümnaasium (4), Miina Härma Gümnaasium (4), Vanalinna Hariduskolleegium (3), Narva Kesklinna Gümnaasium (2), K. J. Petersoni Gümnaasium (2), Tallinna 21. Kool (1), Viimsi Gümnaasium (1).

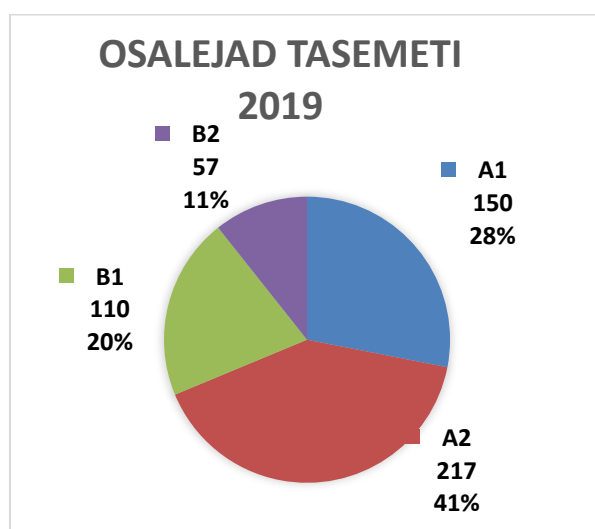
B2-tase: Tallinna Prantsuse Lütseum (15), Rocca al Mare Kool (14), Vanalinna Hariduskolleegium (13), Gustav Adolphi Gümnaasium (11), Tallinna Euroopa Kool (3), Läänemaa Ühisgümnaasium (2), Tallinna 21. Kool (1), Tallinna Reaalkool (1).

DELF eksamid toimusid Tallinnas (458 eksaminandi) ja Tartus (98 eksaminandi).

Tabel 2. 2019. a DELF eksamitel osalemine

Tase	Registreerus	Osales	Puudus	Sooritas	Sooritamata	Sooritusprotsent
A1	162	150	12	140	10	95%
A2	223	217	6	197	20	91%
B1	112	110	2	102	8	93%
B2	59	57	2	51	6	89%
KOKKU	556	534	22	490	44	92%

2019. a registreerus DELF eksamitele 26 õpilast rohkem kui 2018. aastal. Eksamitel **osales** kokkuvõttes **534** eksaminandi (suurim osalejate arv alates 2013. aastast) ning puudus 22 registreerunut.

Joonis 1. 2019. a eksamitel osalenud eksaminandide jaotus tasemeti

Eksaminande oli eelneva aastaga võrreldes rohkem ennekõike A2-taseme eksamil (2018. aastal 166). A1- ja B1-tasemel osalejate arv veidi langes, B2-tasemel jäi

osalejate arv võrreldes eelmise aastaga üsna samaks, ent viimase viie aasta lõikes (vt. tabel 3) oli tegu kõige suurema osalejate arvuga.

Tabel 3. DELF eksamitel osalenud eksaminandide arv 2015.-2019. a.

	2015	2016	2017	2018	2019
A1	86	112	159	157	150
A2	105	181	177	166	217
B1	74	83	120	122	110
B2	31	52	38	55	57
KOKKU	296	428	494	500	534

Eksaminandide hulga kõikumine aastast aastasse tasemeti (aga ka kooliti) on seletatav õppeks kuluva ajaga kahe eksami vahel. Kui A1- ja A2-taseme eksamite sooritamise vahele jääb sageli vaid aasta, siis A2-tasemelt tugevale B1-tasemele jõudmiseks sellest enam ei piisa. Veelgi enam aega on vaja B2-taseme saavutamiseks. Ühelt keeleoskuse tasemelt teisele liikumise aeg sõltub ka konkreetsest õppijast, tema algsest keeleoskustasemest, võimetest, õpioskustest ja motivatsioonist ning samuti ka kooli õppekeskkonnast. Sooritajate koguarv kasvab aga aastast aastasse nii seetõttu, et õpilased on saanud positiivse eksamikogemuse kui ka tänu sellele, et õpetajad ja koolid näevad, et DELF eksamite näol on neil olemas süsteem õpilaste edasijõudmise kaardistamiseks ja kokkuvõtva tagasiside andmiseks.

Eksami sooritas edukalt **92% eksaminandidest**, mida on veidi vähem kui 2018. aastal (vastavalt ligi 96%). Üldiselt sooritavad õpilased aga DELF eksameid siiski edukalt ning neid, kes nõutud lävendit ei ületa, on vähe. Ühelt poolt on siin põhjuseks tõsiasi, et ehkki riiklikus õppekavas on võõrkeeleeõppes kooliastme kaupa sätestatud teatud tulemuslikud (tasemetest lähtuvad) normid, on õpilastel võimalik ise otsustada, kas ja millise taseme eksamil osaleda. Oluline roll on siin õpetajatel, kes saavad nii riiklikust õppekavast kui ka konkreetse õpilase võimetest ja vajadustest lähtuvalt viimasele sobivat eksamit soovitada, ehkki lõpliku otsuse

langetab alati õpilane ise. Positiivne eksamikogemus on oluline motivaator õpingute jätkamisel ja järgmise taseme poole pürgimisel.

Tabel 4. 2019. a DELF eksamitel osalenute arv klassiti

	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl	10. kl	11. kl	12. kl	KOKKU
Õpilasi	1	49	54	116	79	38	121	76	534
Tase									
A1		37	27	38	6		42		150
A2		10	26	69	57	9	31	15	217
B1	1	2	1	9	16	28	26	27	110
B2						1	22	34	57

Tabel 4. näitab seost valitud keeleoskustasemega eksami ja klassi vahel. 2019. aastal käisid **A1-taseme** eksami valinud õpilased **valdavalt 6.-8. klassis**. 6. ja 7. klassis sooritasid A1-taseme eksami enamasti prantsuse keelt B-keelena õppijad, ehkki lk 2 toodud koolide loetelust on näha, et mõnel juhul valivad A1-taseme eksami 6. või 7. klassis ka prantsuse keelt A-võõrkeelena õpetavate koolide õpilased. Üldiselt näib aga, et prantsuse keele kallakuga koolides ja/või klassides sooritatakse A1-taseme eksamit pigem vähem ning eesmärgiks võetakse kohe kas A2- või siis põhikooli lõpus/gümnaasiumi alguses B1-taseme eksam.

A2-taseme eksami valisid enamasti **8. ja 9. klassi** õpilased, kelle seas oli nii A-, B- kui ka C-võõrkeelena (alustanud näiteks 7. klassis) prantsuse keele õppijaid. Riikliku õppekava järgi peaksid prantsuse keelt A-võõrkeelena õppijad II kooliastme (6. klassi) lõpuks jõudma A2.1 („hea”) või A2.2 („väga hea”) tasemele. Ilmselt sooritab aga osa selles vanuses eksaminande hoopis A1-taseme eksami selleks, et eksamisituatsiooniga esimest korda tutvust teha, ning jätab A2-taseme eksami pigem 7. või ka 8. klassi kevadesse, et nö. kindla peale välja minna.

Gümnaasiumiastmes on A1- ja A2-taseme eksamite sooritajad ennekõike õpilased, kellele prantsuse keel on kolmas või ka neljas koolis õpitav võõrkeel. On näha, et

10. klassis alustanud õpilased sooritavad A1-taseme eksami pigem 11. klassi lõpus. Mitmel juhul on see tingitud sellest, kuidas võõrkeele tunnid õppeaasta peale kursustena ära on jaotatud, ehkki tundide arvu poolest võiks A1-tase sageli ka 10. klassi lõpuks saavutatav olla. Teise võõrkeelena õppijad (alustanud põhikoolis) sooritavad 10.–11. klassis A2-eksami tõenäoliselt selleks, et valmistuda gümnaasiumi lõpus B1-taseme eksami sooritamiseks.

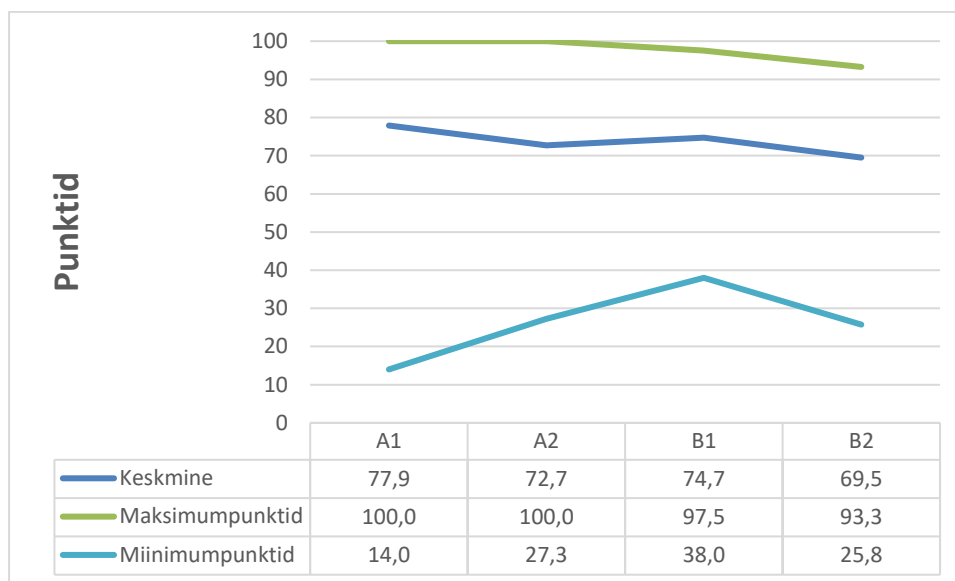
B1-taseme eksamit sooritatakse peasjalikult alates 9. klassist. Vastavalt riiklikule õppekavale jõuavad 9. klassi lõpuks B1-tasemele prantsuse keelt esimese võõrkeelena õppijad (A-võõrkeeles hea/väga hea õpitulemus B1.1/B1.2 ja rahuldav A2.2). Samuti sooritavad antud eksamit 10. klassi õpilased, kellel on seeläbi võimalik üks riigieksam varakult ära teha või kes soovivad valmistuda B2 eksamiks gümnaasiumi lõpus.

B2-taseme eksamil osalesid tavapäraselt ennekõike 11. ja 12. klassi õpilased, sest lisaks keelepädevusele nõuab antud eksami sooritamine ka muid oskusi, mis ei pruugi ka väga hea võõrkeeleoskuse korral noorematel õpilastel veel piisavalt välja arenenud olla (nt. arutlemis- ja argumenteerimisoskus).

Kõige aktiivsemalt osalesid eksamitel 8. ja 11. klassi õpilased. Selles vanuses on võimalik ilma suuremaid riske võtmata oma hetketase välja selgitada ning kooliastme viimane aasta vastavalt sellele kavandada.

Võimalus valida, millisel tasemel eksam sooritada, motiveerib õpilasi oma keeletaset ise analüüsima ning oma keelelise arengu vastu huvi tundma. Ka koolil on võimalik tänu DELF eksamitele õpetamisele/õppimisele teatud määral tagasisidet saada ning tulemustest lähtuvalt õpiprotsessi kohta järeldusi teha. DELF eksamite tulemusi saab kasutada nii keeleoskustaseme fikseerimiseks klassis/kooliastmes, uute eesmärkide püstitamiseks kui ka muudatuste sisseviimiseks õpiprotsessi.

DELFL 2019. a. eksamite tulemused

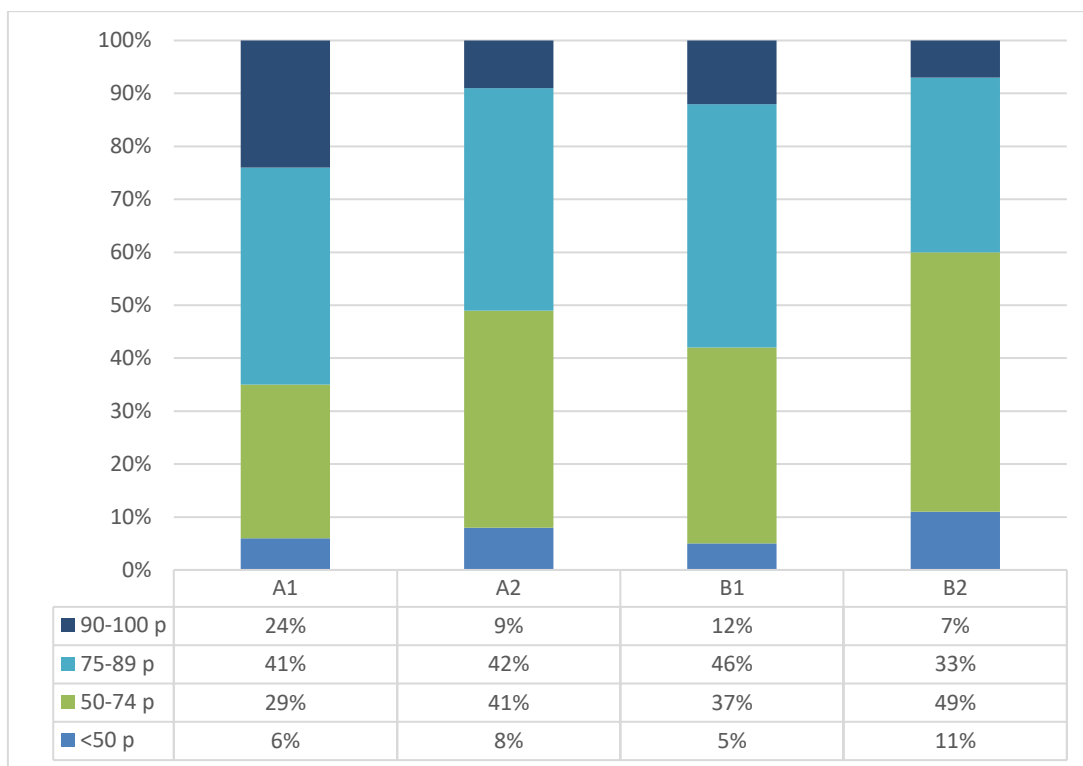
Joonis 2. DELF 2019. a. eksamite tulemused

Joonis 2. näitab seost erineva taseme eksamite ja tulemuste vahel. Keskmine läheneb kõigil neljal tasemel oluliselt maksimumpunktidele ning nii keskmised tulemused kui maksimumpunktid kahanevad üldiselt harjumuspäraselt sõltuvalt eksami raskusastme kasvamisest, ehkki B1-taseme keskmine tulemus oli A2-taseme omast sel aastal veidi kõrgem.

B2-tasemel, kus nõuded keeleoskusele on juba suhteliselt kõrged, on keskmine tulemus 69,5 punkti ja maksimumpunktide arv 93,3/100 positiivne saavutus ka juhul, kui nelja taseme võrdluses on näitajad kõige madalamad.

A-taseme eksamite näitajad erinevad teineteisest u. 5 punkti võrra ning A2-taseme keskmine tulemus on 2018. aastaga võrreldes u 3% madalam. Viimast selgitab eksaminandide arvu oluline kasv mainitud tasemel.

B-taseme eksamite näitajad erinevad teineteisest u 5 punkti. Võrreldes 2018. aastaga, on B-tasemete keskmised 2-3 punkti madalamad. B1-tasemel on maksimumpunktid jäänud samaks, B2-tasemel veidi langenud (2018. aastal B2-taseme maksimumtulemus vastavalt 95/100).

Joonis 3. DELF 2019. a eksamite tulemuste jaotus tasemeti protsentides

Tulemuste jaotuse (joonis 3.) põhjal on näha, et üldiselt valisid õpilased endale jõukohase eksami: „hea“ (75-89 p) ja „väga hea“ (90-100 p) tulemuse saavutas A1-, A2- ja B1 tasemel rohkem õpilasi kui „rahuldava“ (50-74 p) või „mitterahuldava“ (<50 p) tulemuse.

A1-taseme puhul jäid näitajad 2018. aastaga võrreldes sarnaseks, erinedes kohati vaid 1-3% võrra. Võib eeldada, et „väga hea“ tulemuse (90-100 p) saavutanud õpilased (ligi neljandik osalejatest) oleksid tõenäoliselt edukalt sooritanud juba ka A2-eksami, ent valisid madalama taseme positiivse esmase eksamikogemuse saamiseks ning eksami formaadiga tutvumiseks.

2018. aastaga võrreldes eristuvad teistest enam A2-taseme näitajad, kus oluliselt (10%) langes „väga heale“ tulemusele (90-100 p) eksami sooritanute arv ning kasvas „rahuldavate“ (50-74 p) ja „mitterahuldavate“ (<50 p) soorituste osakaal (2018. aastal vastavad näitajad rahuldava tulemuse puhul 34% ja mitterahuldava tulemuse puhul 4%). Samas kasvas A2-tasemel oluliselt ka osalejate arv. Seega mindi 2019. aastal julgemalt ka kohe A2-eksamit sooritama, lootes tase kätte saada ka juhul, kui tulemus väga kõrge pole.

B1-taseme eksamitulemustega seotud näitajad sarnanesid pigem A2- kui B2-eksami omadega, ent jäid 2018. aastaga võrreldes üsna samaks, kahanedes veidi „väga hea“ ja „hea“ tulemusega eksami sooritanute osakaalu puhul (2018. aastal vastavad näitajad 13% ja 49%).

B2-tasemel kasvas veidi nii „väga hea“ (90-100 p) kui ka „mitterahuldava“ (<50 p) tulemuse saavutanute osakaal (2018. aastal vastavad näitajad 4% ja 7%), langes (7%) „hea“ tulemuse (75-89 p) saavutanute protsent.

2019. aastal oli A1-tasemel kaks eksaminandi, kelle eksamitulemus ületas küll lävendi (>50 p), aga kes **puudusid** suuliselt eksamilt ning seetõttu taset ei saavutanud. Kuue eksaminandi (A2- ja B1-tasemel) lõpptulemus ületas küll lävendi, ent kuna ühes osaoskuses ei kogutud piisavalt punkte (vähemalt 5/25), jäi tase valideerimata. Viie õpilase puhul osutus komistuskiviks **kuulamisosa**.

Tabel 5. Taset mittesaavutanute arv klassiti

	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl	10. kl	11. kl	12. kl
Õpilasi	1	49	54	116	79	38	121	76
Tase								
A1	0	1	2	3	1		3	
A2		1	1	6	12			
B1						2	2	4
B2							3	3
Kokku	0	2	3	9	13	2	8	7
% kogu arvust klassis	0,0%	4,1%	5,6%	7,8%	16,5%	5,3%	6,6%	9,2%

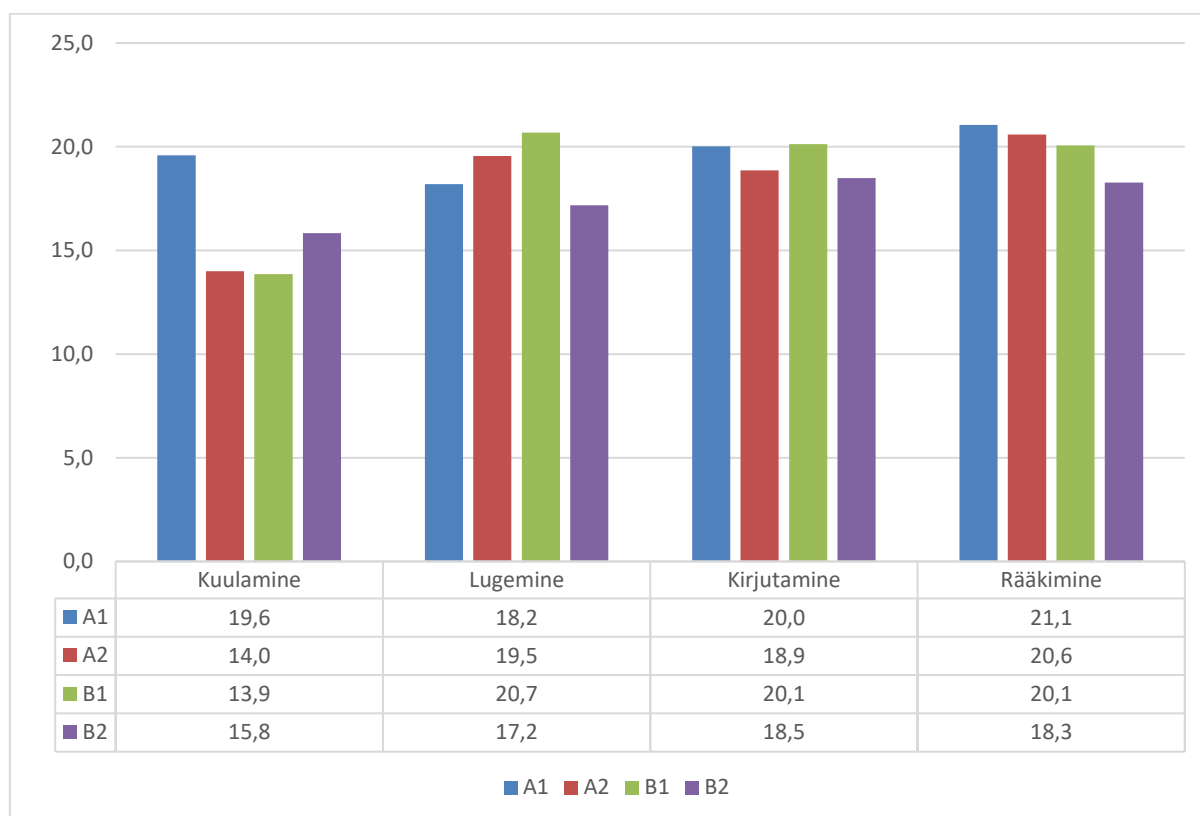
Tabelite 4. ja 5. andmete kõrvutamise lubab analüüsida ka taset mittesaavutanute andmeid.

Eksaminande, kes eksamit positiivsele tulemusele ei sooritanud, oli protsentuaalselt enim 9. klassis A2-tasemel. Tõenäoliselt katsetas mõni õpilane A2-taseme eksami sooritamist liiga vara (C-keel, alustanud 7. klassis), ent 9. klassis A2-taset mittesaavutanute seas pooled (6 õpilast) olid keelt õppinud A-võõrkeelena. Positiivsena saab siinkohal aga välja tuua 9. klassis B1-taseme

eksami sooritanute tulemused, kus „hea“ (75-89 p) või „väga hea“ (90-100 p) tulemuse saavutas 68,8% osalenutest ning mittesooritanuid polnud.

Õpilased, kes lävendit ei ületanud, said sarnaselt teistele tagasisidet oma keeleoskusele (tulemused osaoskustes). Ehkki täpsed tulemused edastatakse vaid õpilastele endile, on õpetajatel oluline roll viimaste nõustamisel ja juhendamisel edasise õpiprotsessi kujundamiseks. Õpilastele võiks seetõttu pakkuda ka võimalust oma tulemused õpetajaga individuaalselt läbi arutada.

Tulemused osaoskustes

Joonis 4. Keskmised tulemused osaoskustes (võimalik maksimumtulemus 25/25)

Osaoskuste puhul on näha, et kui A1-tase välja arvata, valmistas 2019. aastal eksaminandidele jätkuvalt enim raskusi **kuulamisosa**, kus keskmised tulemused jäid nii A2-, B1- kui B2 tasemel alla 16/25. 2018. aastaga võrreldes võib aga A1- ja B2-tasemetel kuulamisosa puhul siiski märgata paremaid keskmisi tulemusi (2018. a. A1 keskmise 18,5/25 ja B2 keskmise 13,3/25). A2- ja B1-tasemetel

vastavad näitajad veidi langesid (2018. aastal A2 keskmine 16,3/25 ja B1 keskmine 15,6/25).

Kuulamisosaast saadud punktid mõjutasid 2019. aastal ennekõike A2- ja B1-taseme eksamil osalenute lõpptulemust. Erinevalt viimasest viiest aastast jäi **B1-tasemel kuulamisosa keskmine tulemus** alla sama osaoskuse keskmisele B2-tasemel ning oli taset mittesaavutanud eksaminandide seas selle peamiseks põhjuseks.

Endiselt valmistab niisiis prantsuse keele õppes raskusi ennekõike autentsete kuulamissituatsioonide loomine. B2-tasemel mängib olulist rolli ka tõsiasi, et ühte kahest kuulamisülesandest on võimalik kuulata vaid korra. Raskusi võib tekitada ka ülesandehühiste ebapiisav mõistmine või piisavalt välja arendamata jäänud õpistrateegiad.

B1-tasemel osutus traditsiooniliselt kõige paremini lahendatavaks **lugemisosa**, samas kui B2-tasemel jäi see erandlikult veidi alla nii kirjutamisele kui rääkimisele. A-tasemetel saadakse jätkuvalt kõrgeimaid punkte **kirjutamises** ja **rääkimises**. Suulise osa keskmised tulemused paistavad positiivselt silma kõigil neljal tasemel, andes tunnistust eksaminandide heast ettevalmistusest.

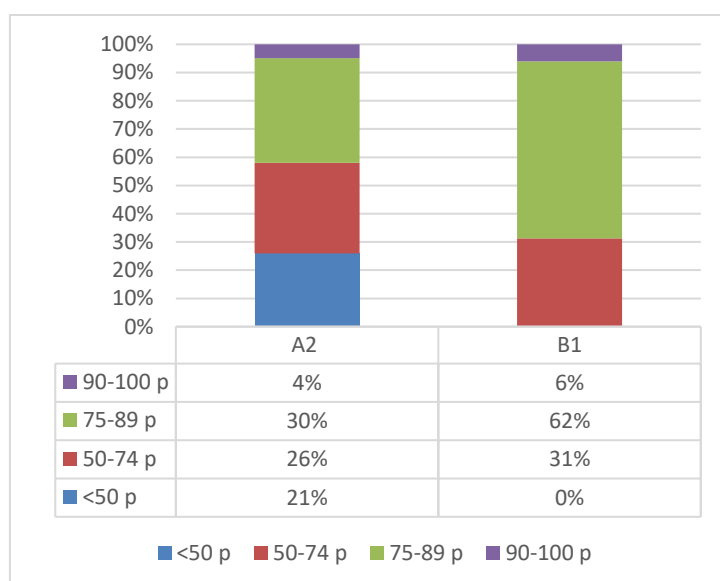
Ehkki ka suuline eksam eeldab eksaminandidelt tasemele vastavat suulisest kõnest arusaamisoskust, näib, et vesteldes tekitab see neile vähem raskusi kui kuulamisosas, kus neil pole võimalik paluda, et kõneleja öeldut kordaks, parafraseeriks või täpsustaks. Madalamatel tasemetel aitavad suulise osa puhul kindlasti kaasa ka näoilmed ja žestid.

Põhikoolilõpetajate eksamitulemused

Prantsuse keel on hetkel ainus Eestis õpetatav võõrkeel, mille puhul on õpilastel võimalik oma keeletaset (sh A1- ja A2-taset) rahvusvaheliste eksamite raames tasuta testida alates II kooliastmest. Vastavalt riiklikule õppekavale võiksid prantsuse keelt esimese võõrkeelena õppijad põhikooli lõpuks jõuda B1-tasemele ning teise võõrkeelena õppijad A2-tasemele. Hetkel kasutuses olev põhikooli lõpueksami formaat on seejuures suunatud ennekõike A-võõrkeele õppijatele (hinne „väga hea“ B1.2, „hea“ B1.1., „rahuldav“ A2.2.).

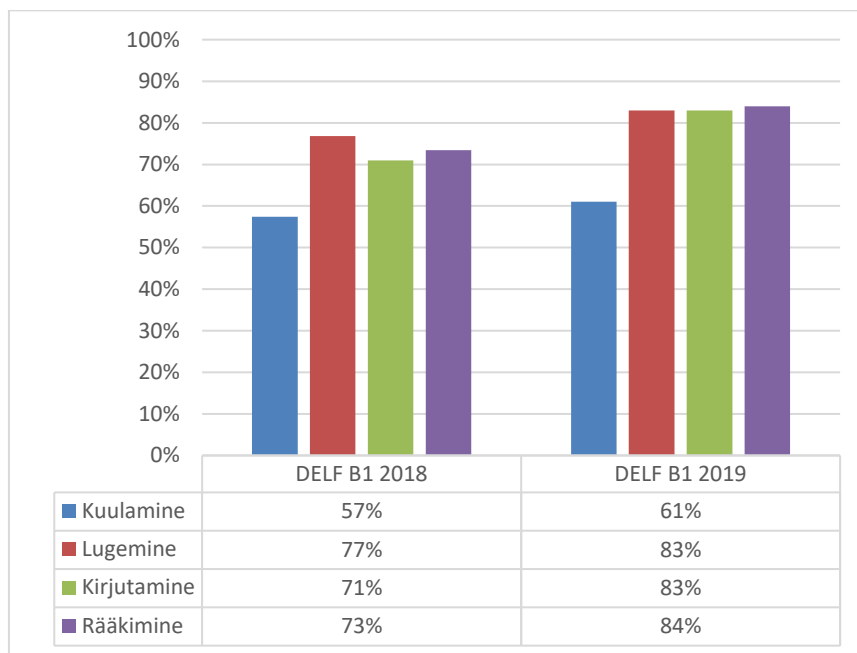
2019. aastal osales kohalikul SA Innove poolt koostatud prantsuse keele põhikooli lõpueksamil **kuus õpilast** neljast koolist (2018. aastal vastavalt kuus õpilast kahest koolist), kusjuures kaks neist olid eelnevalt osalenud ka DELF eksamitel, saavutades vastavalt B1- ja B2-taseme.

DELF eksamite vastu tundis samas huvi **79 põhikoolilõpetajat**. Neist 16 osalesid B1-taseme eksamil ning 57 õpilast A2-taseme eksamil (vt. tabel 4). Hoolimata sellest, et rahvusvahelise võõrkeeleksamiga pole hetkel võimalik põhikooli valikeksamit asendada, on näha, et õpilaste huvi DELF eksamite vastu on olemas. B1-taseme saavutasid kõik 16 eksaminandi. A2-tasemel ületas lävendi 45 eksaminandi.

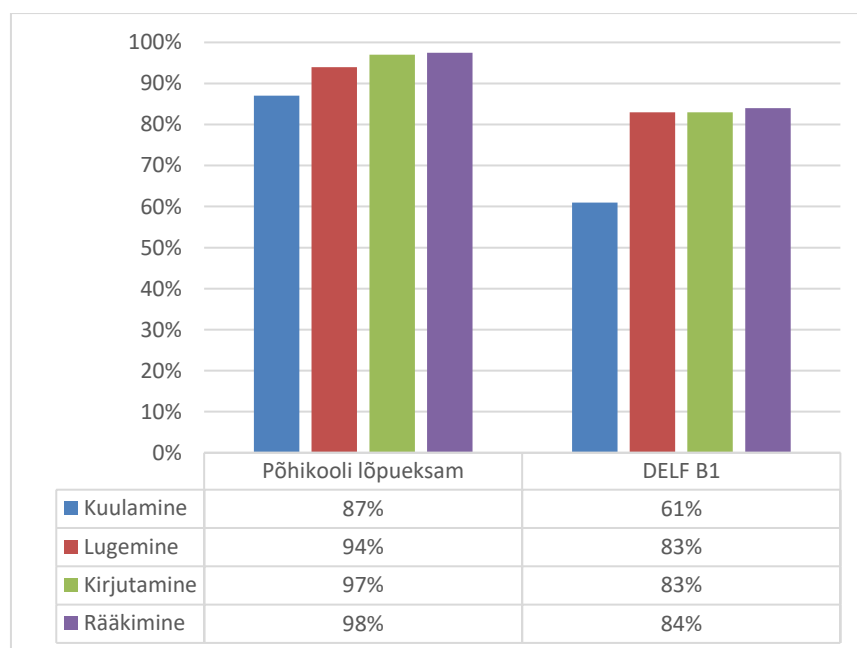

Joonis 5. Põhikoolilõpetajate DELF A2 ja B1 eksamite tulemuste jaotus protsentides

Ühtlasi võis täheldada, et 9. klassis DELF B1 eksami sooritanute keskmised tulemused kõigis neljas osaoskuses olid kõrgemad 2018. omadest. Samas osales 2018. aastal B1-taseme eksamil 9. klassi õpilasi rohkem (31 eksaminandi).

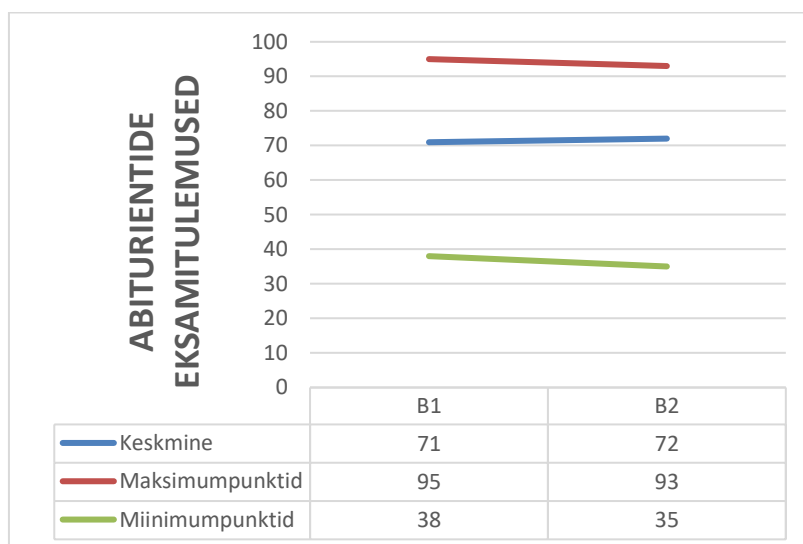
Joonis 6. Põhikoolilõpetajate DELF B1 eksami tulemused 2018. ja 2019. a.

Joonis 7. Põhikoolilõpetajate tulemused osaoskustes võrdlevalt põhikooli valikeksamil ja DELF B1 eksamil

Jooniselt 7. on näha, et põhikooli lõpueksami puhul on keskmised tulemused oluliselt kõrgemad (kuulamisosas on kahe eksami vahe 26%). Samas on siinkohal oluline rõhutada, et põhikooli lõpueksami valivad igal aastal vaid mõned üksikud õpilased, kes on ka muidu prantsuse keeles väga tugevad (aastahinne „5”) ning kes soovivad põhikooli lõpetada väga heade tulemustega. Seetõttu ei anna prantsuse keele põhikooli lõpueksam tagasisidet selle kohta, milline on 9. klassi lõpus prantsuse keele tase üldisemalt. DELF eksamite puhul on osalejate pilt veidi kirjum. Näiteks oli 2019. aastal DELF B1-taseme sooritajate seas ka prantsuse keelt B-võõrkeelena õppijaid, samas kui põhikooli lõpueksamit sooritavad reeglina vaid A-võõrkeele õppijad. 9. klassi õpilasi julgustab DELF eksamil ennast proovile panema tõsisasi, et eksami tulemuse põhjal ei panda hindeid ega otsustata klassi või kooliastme lõpetamise üle. Tegu on puhtalt neile endile kasuliku tagasiside vormiga, mis annab ka rahvusvaheliselt tunnustatud taseme saavutamist tõendava diplomi.

Gümnaasiumilõpetajate eksamitulemused

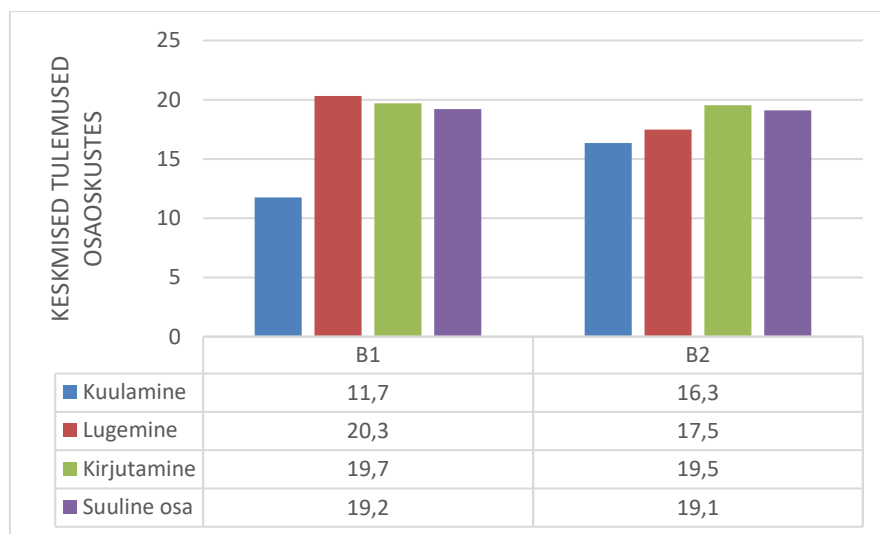

Joonis 8. 2019. a. abiturientide tulemused DELF B1 ja B2 eksamil

Abituriente osales 2019. a. DELF sessioonil erinevatel tasemetel kokku 76 (vt. Tabel 4), neist 27 õpilast B1 ja 34 õpilast B2 eksamil (2018. aastal kokku 74

eksaminandi, neist 23 B1 ja 32 B2-eksamil)¹. Lisaks Innove poolt korraldatud eksamisessioonile, esitati riigieksami asendamiseks neli varem sooritatud B1- ja B2-taseme eksami diplomit. Nii B1- kui B2-taseme eksami sooritajate hulgas oli prantsuse keelt nii A- kui ka B-võõrkeelena õppijaid, samuti neid, kes olid keelt õppinud eraviisiliselt või vahetusõpilasena mõnes prantsuskeelses riigis.

2019. a. gümnaasiumilõpetajate keskmine tulemus DELF B1 eksamil oli 71/100 ja B2 eksamil 72/100 (võrdl. 2018. aastal vastavalt keskmised nii B1 kui B2 tasemel 74/100). Võib näha (vt. joonis 8), et kummalgi tasemel läheneb keskmine koondtulemus maksimumtulemusele, mis näitab, et enamus eksaminandidest valis endale jõukohase eksami. B1-taseme saavutas 85% (44% tulemusega „hea” või „väga hea”) ja B2-taseme 91% (50% tulemusega „hea” või „väga hea”) abiturientidest (2018. aastal vastavalt B1-tasemel 96% ja B2-tasemel 100% sooritajatest).

Joonis 9. Abiturientide keskmised tulemused osaoskustes

Kui üldiselt on nii B1- kui B2-tasemel osaoskuste sooritusprotsent üsna kõrge, torkab **B1 eksami** puhul silma **kuulamisosa oluliselt madalam keskmine** tulemus (vt. joonis 9.), mis jäi abiturientidel madalamaks ka samast näitajast kõigi vanuseastmete lõikes (vt. joonis 4.). Samuti jäid B1 eksamil abiturientide

¹ Samuti sooritas 15 õpilast A2-taseme eksami, millega küll võõrkeele riigieksamit asendada ei saa, aga mida kasutatakse mõnes koolis koolieksamina C-keelena prantsuse keelt õppinud abiturientide puhul.

tulemused kõne all olevas osaoskuses keskmiselt madalamaks kui 2018. aastal (13,25/25). B1-tasemel näeme endiselt ka tugevat **kontrasti suulise ja kirjaliku teksti mõistmise vahel**, kus kahe osaoskuse keskmised tulemused erinevad 8,6 p (u. 34%).

Võrreldes 2018. aastaga sooritasid abiturientid keskmiselt veidi paremale tulemusele **B1 eksami suulise eneseväljenduse osa** (2018. aastal vastav keskmine 18,5/25), ülejäänud osaoskustes keskmised tulemused 2019. aastal veidi langesid (2018. aastal keskmised lugemises 22,5/25, kirjutamises 20/25).

B2-taseme eksamil olid abiturientide keskmised tulemused üsna sarnased kõigi mainitud eksami sooritajate keskmiste tulemustega (vt. joonis 4.). Ka B2-tasemel sai kõige suuremaks komistuskiviks traditsiooniliselt eksami **kuulamisosa**, ehkki 2018. aastaga võrreldes keskmine sooritus siin paranes (2018. aastal oli vastav näitaja 13,5/25). **Lugemises**, mis on B2-tasemel kahel eelneval aastal kõige tugevam osaoskus olnud (nt. 2018. aastal keskmine tulemus 21,25/25), jäi 2019. aastal vastav näitaja madalamaks võrreldes keskmiste tulemustega nii kirjutamises kui rääkimises. Võrreldes kahe eelneva aastaga olid **keskmised** tulemused nelja osaoskuse lõikes **ühtlasemad**, mis annab tunnistust sellest, et nelja osaoskuse arendamisega on õpiprotsessi käigus tegeldud tasakaalustatumalt.

Kokkuvõte

Suurem osa 2019. aastal DELF eksamil osalenud õpilastest sooritas valitud eksami edukalt ning 534 eksaminandist 490 (u. 92%) said ka vastavat keeleoskustaset tõendava diplomi, ehk nende sooritus vastas järgmistele tingimustele:

- igas osaoskuses koguti vähemalt 5 p 25-st;
- koondtulemus oli vähemalt 50/100-st.

Kokku anti diplomeid välja järgnevalt:

- A1-tasemel 142;
- A2-tasemel 197;

- B1-tasemel 102;
- B2-tasemel 51.

B1- ja B2-taseme diplom annab võimaluse asendada gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik võõrkeele riigieksam. Samuti on B2-taset kinnitava diplomiga võimalik jätkata õpinguid Prantsusmaa kõrgkoolides või prantsuskeelsetel õppekavadel mujal maailmas. B1- või B2-taseme olemasolu nõutakse ka prantsuse keelt kõnelevates riikides üliõpilasvahetuses osalemiseks. Eestis on DELF B2 eksami edukat sooritamist tõendava diplomiga võimalik eritingimustel astuda Tartu Ülikooli romanistika bakalaureuseõppesse.

Kokkuvõttes võib 2019. aasta DELF eksamisessiooni lugeda kordaläinuks. Esmakordselt registreerus eksamile üle 550 õpilase, millest võib järeldada, et erinevad huvigrupid (õpilased, õpetajad, koolijuhid, lapsevanemad jne.) on DELF eksamid üldiselt omaks võtnud ning sealt saadavat tagasisidet peetakse usaldusväärseks.

Igal aastal osaleb DELF eksamitel ka õpilasi, kelle oma koolis prantsuse keelt (soovitud tasemel) ei õpetata ning kes on keelt õppinud kas välismaal viibides või mõnes kohalikus keeltekoolis. Nii neile kui teistele, on selgelt motiveerivaks teguriks eksamitelt saadav eluaegse kehtivusega rahvusvaheliselt tunnustatud diplom. Osalejaid on lisandunud ka seetõttu, et kui välja arvata gümnasistide poolt sooritatavad DELF B1 ja B2 eksamid, on DELF eksamite näol Eestis tegu võrdlemisi „madala panusega“ eksamitega: õpilased soovivad neil osaleda, et ennast proovile panna ja õppimise kohta ilma suuremaid riske võtmata tagasisidet saada.

Ehkki kõigi nelja osaoskuse arendamisega tuleks tegeleda paralleelselt ja tasakaalustatult, on 2019. aasta tulemusi eelnevate aastatega kõrvutades näha, et endiselt on suulise kõne mõistmine kõrgematel tasemetel õpilastele peamiseks komistuskiviks ning lõpptulemuse oluliseks mõjutajaks.

Prantsuse keel on endiselt ainus Eestis õpetatav võõrkeel, milles on võimalik rahvusvahelisi eksameid sooritada juba ka II ja III kooliastmas. See on andnud võimaluse seitsme aasta jooksul jälgida prantsuse keele õppijate arengut, näha millise intervalliga erineva taseme eksameid sooritatakse ning kuidas muutuvad tulemused.

5.-12. klassini sooritatavad DELF eksamid:

- annavad õpilastele motiveeriva eesmärgi, mille poole püüelda ning paljudel juhtudel (6.-8. klassis) ka esmase eksamikogemuse;
- võimaldavad ennekõike õpilastel, aga ka aineõpetajatel, koolidel, lapsevanematel ja riigil saada tagasisidet õpetamise/õppimise tulemuslikkuse kohta;
- aitavad jälgida riiklikus õppekavas sätestatud ning Euroopa keeleõppe raamdokumendil põhinevate õpitulemuste saavutamist kooliastmeti;
- loovad võimaluse tõendada omandatud keeletaset välismaal tänu rahvusvaheliselt tunnustatud diplomile;
- toetavad elulise õppesisu ja autentsete materjalide kasutamist õpiprotsessis.

Anu Lutsepp

Prantsuse keele peaspetsialist

SA Innove